

ThDr. Aleny Hanzové

*KULTICKÁ O ISTA V POLITICKÝCH KONCEPCÍCH
JUDSKÉHO VAZALSKÉHO STÁTU*

Diserta ní práce byla p edlofena v roce 2010 na Husitské teologické fakult Univerzity Karlovy v Praze. ^Tkolitelem doktorandky byl Doc. PhDr. Petr CHARVÁT, DrSc. Práce obsahuje 272 stran textu. Autorka p ed azuje obsah a seznam zkratek, za textem p ipojuje abstrakt v angli tin , bibliografii (obsahující 88 titul odborné literatury, psané p eváfn anglicky a n mecky), jmenný a v cný rejst ík a seznam biblických odkaz .

V úvodu autorka charakterizuje svou práci jako mezioborovou. Vychází totiž z historické analýzy vymezeného období biblického Izraele a interpretuje p íslu-né starozákonní texty.

První kapitola je reflexí dosavadního bádání. P iblifuje p ístupy nejznám j-ích badatel (M. Noth, A. Alt, F. W. Albright, G. E. Mendelhall) k archeologii a d jinám Izraele. Seznamuje s takzvaným revizionistickým p ístupem k d jinám Izraele a uvádí chronologii starov kého Izraele. Vystihuje badatelské p ístupy (zejména M. Weinfeld) ke knihám Královským, v nichfl nacházíme z etelné stopy deuteronomistického zpracování.

Druhá kapitola se zam ůje na izraelské nábofenství v kontextu 8. a 7. století p . Kr. na území Izraele a Judska. Autorka dopodrobna zkoumá významov velmi bohatý jev nábofenských kult . D kladn se v nuje kultu A-ery, významu posvátných návr-í a posvátných sloup . Charakterizuje dal-í významné hebrejské lexémy, které se vyskytují v textech pojednávajících o modloslufb .

T etí kapitola si v-ímá charakteristik judských král ve schématu autor knih Královských. Autorka zachycuje v p ehledné tabulce, jak jsou lexémy z p edcházející kapitoly vyuffity k charakterizování jednotlivých judských panovník . Deuteronomistické schéma judských král zkoumá zejména u krále Achaza, Chizkijá-e, Mena-eho, Amóna, Jo-íjá-e, Joachaza, Jojakíma, Jojakína a Sidkijá-e.

tvrtá kapitola probírá nejvýznamn j-í kultické reformy v politických koncepcích judského vazalského státu. Sleduje r zné projevy základní koncepce vazalské smlouvy mezi Asýrií a Judskem. V-ímá si, jak jsou jednotliví jud-tí králové zapojeni do smluvních vztah s Asýrií. Pak se autorka v nuje koncepci nábofenství v politice. Dokládá na p íkladu krále Achaza, fe nábofenství mohlo stát ve slufbách politiky. Jiní králové se pokou-eli uplat ovat

nimi vyniká Chizkijá–. Dialog a polemiku dvou delegací (o vazala) v 2 Kr 18,17-66 uvádí autorka p ehledn ve dvou sloupcích. Významnou roli v podobných sporech hrála obvykle rivalita kult . Vazal mohl sáhnout i k do asným kultickým opat ením, mohl se v–ak ve vhodné chvíli vrátit k tradi ním kult m. Dal–ími královskými postavami, na které je zam ena pozornost, jsou Mena-e a Amón. Král Jo–ijá– vypracoval koncepci nacionalismu a národní identity, která m la dalekosáhlé souvislosti a d sledky.

V páté kapitole formuluje autorka svou thesi. Konstatuje, že šJudsko i p es své nezpochybnitelné vazalské vazby a povinnosti si uchovalo sv j svébytný kultický a náboflenský charakter. P ipou–tí, že šreformy judských král m ly politický a nacionalistický motiv, zd raz uje v–ak, že šjejich d sledky pro dal–í vývoj izraelského náboflenství byly teologické, náboflenskokultické. Právem tvrdí, že šz unifika ních snah a kultických ístek se zrodil monoteismus, který je v zásad základem t í sou asných monoteistických náboflenství (s. 259). Autorka polemizuje se skepsí revizionist . Na základ svých studií je oprávn na vyvodit na rovin obecn j–ího p ístupu k biblickým text m: ší p es ideologické-teologické zam ení t chto text nelze jim up ít historickou spolehlivost a v rohodnost (s. 262).

Záv r je stru ným p ehledem výsledk autor iny badatelské práce.

Disertace A. Hanzové vyniká d kladností, s nífl autorka sleduje nejnov j–í (p edev–ím anglicky psanou) literaturu k svému tématu (d kazem je celkem 946 odkaz pod aro, které p eváfln odkazují na tuto literaturu). Autorka se nejen skv le vyzná v biblické hebrej–tin , ale dokáfl také s odborníky konzultovat texty psané v jiném starov kém jazyce (o tom sv d í poznámka v záhlaví práce: šD kuji svým koleg m PhDr. Luká–i Pechovi, Ph.D. a Mgr. Kate in ^{TM}–kové, Th.D.za odborné konzultace nad akkadskými texty a nad terminologií akkad–tiny).

Kriticky je t eba vid t n které nedostate n diferencující autor iny formulace o takzvaném Deuteronomistovi nebo Chronistovi. Sou asné bádání o t chto redak ních vrstvách starozákonních text pokro ilo k detailn j–í diferenciaci.

Jazyková a grafická úprava práce sv d í o autor in pe livosti. V této oblasti lze vytknout jen n kolik mali kostí, které mohou uniknout pozornosti (p eklepy a jiné chyby). Tyto nedostatky by bylo t eba odstranit p ed publikováním disertace.

Celkov hodnotím práci jako vynikající p íklad mezioborového (historie, exegeze) bádání. Doporu uji, aby byla p ijata k obhajob .

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

doc. Petr Chalupa, CMTF UP Olomouc